

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
pro školní rok 2024/2025
ZŠ Nový Jičín, Komenského 68, příspěvková organizace

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy:	Základní škola Nový Jičín, Komenského 68, p. o., Komenského 1118/68, 741 01 Nový Jičín
Ředitele školy:	RNDr. Svatava Hajdová; hajdova@zsko68nj.cz
Školní metodik prevence: Konzultační hodiny:	Mgr. Kateřina Žatečková; katerina.zateckova@zsko68nj.cz pondělí 14:00 – 15:00 hod.
Výchovný poradce: Konzultační hodiny:	Mgr. Iveta Žemličková; zemlickova@zsko68nj.cz úterý 13:00 – 14:00 hod. možnost domluvy
Počet žáků:	515

ÚVOD

Minimální preventivní program ZŠ Nový Jičín, Komenského 68, p.o. zahrnuje základní strategii a zásady, kterými se řídíme při výchově a vzdělávání žáků.

Jeho cílem je spolu s rodiči formovat osobnost žáka s ohledem na jeho věk tak, aby byl schopen orientovat se v dané problematice, cenil si svého zdraví, rozumně nakládal se svým volným časem a osvojil si základní sociální dovednosti.

Program je zpracován komplexně a dlouhodobě a je zaměřen na všechny věkové kategorie.

Škola je zapojena do projektů Začít spolu, Poznáním k udržitelnému rozvoji – Místo kde žijeme, Inovativní podpora gramotností, Qiido (podpora nadaných žáků).

PLATNÁ LEGISLATIVA

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24

Vybrané zákony vztahující se k prevenci:

- Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů
- Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami způsobenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník
- Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. O dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně-pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

CÍLE PROGRAMU

Prevence rizikového chování u žáků, která představuje následující oblasti:

- konzumace drog včetně alkoholu
- kouření
- kriminalita a delikvence (vandalismus, krádeže, násilné chování a jiné)
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- nebezpečí kyberšikany
- záškoláctví
- šikanování a jiné násilí
- rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus
- sexuální rizikové chování

Rozpoznání a včasná intervence v následujících oblastech:

- poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie)
- domácí násilí, týrání a zneužívání dětí (i sexuální)
- ohrožování mravní výchovy mládeže

ZMAPOVÁNÍ SITUACE V OBLASTI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

Sociální a jiné okolí školy

Informace od občanů a institucí jsou převážně pozitivní. Jedny z mála negativních reakcí na naše žáky se týkají kouření mimo školu, tyto informace nejsou oficiální, jen z doslechu.

Informace od učitelů

Při jakémkoliv náznačce rizikového chování učitelé informují osobně metodika prevence nebo vedení školy. Pedagogičtí pracovníci jsou informováni o znacích rizikového chování a mají k dispozici postupy řešení, následně spolupracují na řešení vzniklých problémů. Spolupracují na preventivních programech.

Informace od rodičů a žáků

Informace jsou získávány formou dotazníků, individuálními zprávami – email, telefonicky, osobně na třídních schůzkách a individuální konzultacích či přes komunikační systém programu Bakalář nebo schránkou důvěry (i online). Dále osobními schůzkami, jednáními s rodiči i se žáky.

Většina ohlasů rodičů hodnotí situaci rizikových projevů ve škole pozitivně.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ NA PLNĚNÍ PREVENCE

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá koordinátor prevence:

- sestavuje MPP
- podílí se na zabezpečování preventivních aktivit pro žáky
- spolupracuje s vedením školy a informuje ho o průběhu a naplňování MPP
- spolupracuje s výchovným poradcem (SPU)
- koordinuje práci jednotlivých učitelů
- podílí se na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů
- mapuje výskyt rizikového chování ve škole
- řeší a eviduje rizikové chování ve škole (je veden deník metodika prevence)
- výchovný problém se vždy řeší individuálně, hledá se co nejrychleji jeho příčina a řešení
- seznámí učitele, rodiče a žáky (ped. porady, web – stránky školy) s MPP a postupem řešení vyskytujícího se rizikového chování žáků ve škole
- schránka důvěry – klasická forma i elektronická forma
- škola je zapojena do online systému NNTB
- spolupracuje s okresním metodikem prevence, PPP, Policií ČR, OSPOD, krizovým centrem, psychologem, dětskou lékařkou a dalšími odborníky, organizacemi a institucemi

Na primární prevenci se podílejí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy:

- spolupráce se sociálním pedagogem – Mgr. Šmídová Hana
- spolupráce se speciálním pedagogem – Mgr. Veronika Štěpánová
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- třídní učitelé – mapování žáků v třídním kolektivu, koordinace práce ve třídě a preventivní aktivity, navazování osobních kontaktů
- vyučující jednotlivých předmětů – plnění cílů MPP v rámci výchovně – vzdělávacího procesu (informovanost žáků v oblasti rizikového chování)
- systémová výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- zvýšený dohled a pozornost na místech s možným rizikem výskytu patologických jevů (WC, šatny, chodby)
- volnočasové školní a mimoškolní aktivity

Podíl žáků školy na plnění MPP:

- žákovský parlament – dává prostor žákům podílet se na organizaci chodu školy, podílí se na prevenci ve třídě (v letošním šk. roce pod vedením Mgr. Hany Šmídové a Mgr. Kateřiny Žatečkové) – úzce spolupracují s vedením školy
- schránka důvěry – slouží k dotazům, připomínkám nebo podnětům pro žáky, přístup ke schránce má ředitelka školy a školní metodik prevence
- online školní blog

Spolupráce s rodiči:

- seznámení rodičů i veřejnosti s MPP na webových stránkách školy
- rodiče i veřejnost ho můžou připomínkovat nebo obohatit o nové nápady

Zvýšenou pozornost je potřeba i nadále věnovat následujícím projevům a formám rizikového chování:

- **šikana** (všechny ročníky!!!)
- **nebezpečí sociálních sítí - kyberšikana** (všechny ročníky!!!)
- vulgární vyjadřování, náznaky agresivity a slovní agresivita (všechny ročníky)
- záškoláctví, hlavně jeho skrytá forma se souhlasem rodičů (všechny ročníky)
- sociální vztahy, nesnášenlivost a vztahy mezi spolužáky ve třídě (všechny ročníky)
- experimentování a užívání drog, škodlivých a návykových látek - hlavně kouření a alkohol (pátý až devátý ročník)
- poruchy příjmu potravy - špatné stravovací návyky (všechny ročníky)
- problematické sexuální chování (šestý a devátý ročník)
- podceňování rizik v silniční dopravě (všechny ročníky)

PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ – 1. STUPEŇ

Významnou roli má především třídní učitel v rámci jednotlivých předmětů:

- vytváří příznivé psychosociální klima ve třídě
- usiluje o všestranný rozvoj osobnosti žáka

- upevňuje základní návyky žáků v rámci hygieny a životosprávy
- vede žáky k samostatné práci i ke spolupráci ve skupině
- spolupracuje s rodiči
- sděluje základní informace z oblasti prevence
- pokládá základy etické a právní výchovy
- snaží se včas odhalovat specifické poruchy učení i jiná znevýhodnění
- zodpovídá za včasné diagnostikování sociálně patologických jevů v třídním kolektivu

Svou roli na 1. stupni hraje i činnost školní družiny – vycházky, aktivity, výchovné programy, zájmové kroužky.

PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ – 2. STUPEŇ

- významnou roli v oblasti tvorby příznivějšího sociálního klimatu má třídní učitel a vyučující v rámci jednotlivých předmětů
- oblast prevence je součástí předmětů občanská výchova, rodinná výchova, etická výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, informatika a další
- k splnění cíle lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce ve skupině, práce s médii, hraní scének, besed a přednášek
- v oblasti prevence šikany, agresivního chování, kouření, pití alkoholu, záškoláctví, kyberšikany a jiných patologických projevů je nutné žákům poskytnout co největší množství informací
- je důležité učit žáky zodpovídat za své zdraví i zdraví ostatních, učit je vytvářet eticky hodnotné postoje a způsoby chování
- žáci se učí kam se obrátit a jak postupovat v případě, že se právě závislost na návykových látkách stala součástí jejich života, jak se bránit různým formám násilí
- učí se orientovat v základních právních normách, získají základní právní povědomí
- pro práci se třídou třídní učitelé (5. – 9. třídy), mají přístup k aplikaci MADIO
- cílem je včasná diagnostika a intervence
- velkou pozornost je nutné věnovat problematickým skupinám žáků nebo problematickým jednotlivcům
- spolupráce s odborníky (PPP, PČR a jiní)
- k vytvoření příznivého klimatu ve třídě i na škole slouží exkurze, lyžařský kurz, turistický kurz, školy v přírodě, školní výlety, sportovní i jiné soutěže
- primární prevence v rámci zájmových kroužků a volnočasových aktivit dle nabídky školy

Preventivní programy pro šk. rok 2024/2025 budou realizovány průběžně dle nabídky odborníků a organizací tak, aby byly v souladu s cílem MPP.

AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ A ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE

- v přípravném týdnu je naplánováno pro všechny pedagogické pracovníky školení „Kyberšikana“

- během školního roku absolvují pedagogičtí pracovníci a ŠMP akreditovaná školení, která si vybírají ze zasílaných nabídek
- třídním učitelům jsou ŠMP doporučována školení týkající se práce s třídním kolektivem

STRATEGIE PREVENCE ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI, ŠIKANY A DALŠÍHO RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Školní neúspěšnost je jedním z vážných problémů, proto se škola cíleně zabývá preventivními kroky, tj. vytvoření postupů, které rizika neúspěšnosti eliminují.

Možné důvody vedoucí ke školní neúspěšnosti:

- vysoká absence
- nedostatečná příprava na vyučování
- neplnění zadaných úkolů
- nedostatečné zvládnutí učiva, propojování s dalšími předměty, aplikace vědomostí a dovedností
- nedostatečná motivace ke studiu u žáků z nepodnětného prostředí

Nejčastější příčiny školní neúspěšnosti:

- osobnost žáka, jeho charakter, zájem o učení
- speciální vzdělávací potřeby
- sociálně patologické jevy
- nepodnětné prostředí
- chybné učební návyky
- nezáměr rodiny
- vztahové problémy v rodině, partnerských vztazích, ve třídě

Rizikové faktory pro školní neúspěšnost:

- opakování ročníku
- přestup z jiné školy
- nerespektování pravidel
- obtížná životní situace
- chybějící spolupráce se zákonnými zástupci
- nízká motivace
- nesystematická příprava
- zdravotní problémy

Strategie předcházení školní neúspěšnosti v oblasti prospěchu

S žáky ohroženými školní neúspěšností pracují výchovná poradkyně, metodik prevence, osobní asistent a sociální pedagog. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími zajišťuje žákům se speciálně vzdělávacími potřebami poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnotí prospěch a absenci žáků ve třídě a seznam žáků ohrožených školní neúspěšností předají výchovné poradkyni/sociálnímu pedagogovi.

U nově podchycených žáků je zjišťována příčina zhoršení prospěchu a docházky do školy a vypracován Plán podpůrných opatření.

Za prospěchově slabého žáka (PSŽ) je považován žák, který je hodnocen v 1. a 3. čtvrtletí stupněm nedostatečně ze dvou a více předmětů nebo je nehodnocen ve 2 a více předmětech; dále žák, jehož studijní průměr se oproti minulém klasifikačnímu období zhoršil o více než 0,5 stupně.

Pravidelně čtvrtletně je na pedagogické poradě školy vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností a všichni pedagogičtí pracovníci jsou s ní seznámeni.

V případě zhoršení školního prospěchu PSŽ jsou neprodleně informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů, jsou navrženy možnosti řešení. S navrženým postupem řešení a dohodnutými pravidly jsou seznámeni všichni pedagogové, kteří žáka vyučují. V případě, že nedojde ke zlepšení, vyzve výchovná poradkyně/sociální pedagog zákonného zástupce k projednání situace k individuálnímu pohovoru/výchovné komisi školy. Výchovná komise je složena z ředitele, zástupce ředitele, třídního učitele a sociálního pedagoga. Z jednání je pořízen písemný záznam, který stvrdí všichni přítomní podpisem. Výchovná poradkyně/soc. pedagog individuálně konzultuje studijní výsledky a jejich příčiny také se žákem, třídním učitelem a vyučujícím daných předmětů. V případě potřeby či zájmu také nabízí PSŽ a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP.

Výchovná poradkyně/soc.ped. a třídní učitelé se podílejí i na koordinaci spolupráce mezi žákem a vyučujícím. Každý vyučující má určené konzultační hodiny. V rámci těchto hodin, po domluvě i mimo ně, umožní žákům individuální nebo skupinové konzultace, popř. doučování. Na konci každého klasifikačního období výchovná poradkyně ve spolupráci s metodikem prevence vyhodnocují výsledky práce vyučujících s prospěchově slabými žáky a spolupráci s rodiči těchto žáků.

Selžou-li všechna opatření a žák je ve studiu stále neúspěšný, je třeba zvážit možnost opakování ročníku. Nejdůležitější je prevence, předcházení a zamezení vzniku školní neúspěšnosti žáka.

UŽITEČNÉ KONTAKTY:

- Policie ČR 158
Por.Mgr.Petr Gřes, 60201610739
email.krpt.pis.njcr.cz

- rodičovská linka první pomoci 840 111 234, 606 021 021
pomoc@rodicovskalinka.cz
www.rodicovskalinka.cz

- linka bezpečí 116 111
www.linkabezpeci.cz